

Vonnis

RECHTBANK ARNHEM

Sector kanton

Locatie Arnhem

zaakgegevens 455802 \ CV EXPL 06-6314 \ 277/aw
uitspraak van 4 juni 2007

Vonnis

in de zaak van

1.
de vereniging Vereniging van Gepensioneerde van Acordis
gevestigd te Arnhem

2.
H.H.W. Feijen
wonende te Velp

3.
R. van Tintelen
wonende te Arnhem
eisende partij
gemachtigden prof.dr. E. Lutjens en mr.A.M.C. Roth-Verweij

tegen

1.
Fibdis Nederland B.V.
gevestigd te Arnhem

2.
Stichting Pensioenfonds Acordis
gevestigd te Arnhem

3.
de besloten vennootschap Acordis Beheer B.V.
gevestigd te Arnhem
gedaagde partij
gemachtigde mr. R.A.A. Duk

De procedure

Het verloop van de procedure blijkt uit:

- de dagvaarding van 7 augustus 2006 met producties;
- de conclusie van antwoord met producties;
- de conclusie van repliek met producties;
- de conclusie van dupliek met producties;
- de akte uitlating producties zijdens eisers.

De feiten

De kantonrechter gaat uit van de volgende vaststaande feiten.

Op 1 januari 2000 is Acordis overgenomen door de combinatie van CVC Capital Partners, Akzo Nobel en het Acordis Management. Per die datum zijn de deelnemers in de pensioenregeling van Akzo Nobel (hierna AN) deelnemer geworden in die van gedaagde sub 2 (hierna ook aangeduid als SPfA).

Bij brief van 23 februari 2000 heeft SPfA de deelnemers in de pensioenregeling van AN, onder wie de leden van eiseres sub 1, verder ook VGA genoemd, en derhalve eisers sub 2 en 3, bericht dat deelneming aan voormelde regeling per 31 december 1999 is beëindigd en dat zij voortaan deelnemen in de pensioenregeling van SPfA. Voor zover thans van belang luidt de tekst van deze brief: *"In het kader van de overname is afgesproken dat Acordis dezelfde pensioenaanspraken zal toekennen als Akzo Nobel"*.

Artikel 2.7 van het pensioenreglement van SPfA luidt, zakelijk weergegeven:

Artikel 2.7.1. *"De (...) pensioenbedragen van de gewezen deelnemer(...) worden – met inachtneming van het overige in dit artikel bepaalde – jaarlijks per 1 januari aangepast, wanneer de ontwikkeling van het prijspeil daartoe aanleiding geeft"*.

Artikel 2.7.2. *" (...)De aanpassing zal in enig jaar niet meer dan 4% bedragen; indien echter de ontwikkeling van de financiële positie van het fonds zulks toelaat, is een overschrijding van dit percentage mogelijk op basis van door het Bestuur te stellen regels welke de goedkeuring van de Directie behoeven."* (...)

Artikel 2.7.5. *"Het Bestuur is bevoegd, op verzoek van de Directie, binnen wettelijke kaders, op grond van terzake doende ontwikkelingen, een nadere correctie op de volgens dit artikel bepaalde omvang van de aanpassing toe te passen"*.

Artikel 2.7. van het pensioenreglement 2003 van Akzo Nobel heeft een, voor zover hier van belang, inhoudelijk met bovenstaande overeenstemmende tekst.

In mei 2003 heeft SPfA de uitkeringsgerechtigden geschreven dat het bestuur zich in januari 2003 genoodzaakt heeft gezien de indexering van de pensioenen op te schorten in afwachting van het resultaat van de cao-onderhandelingen en maatregelen om de financiële positie van het fonds te verbeteren. Voorts wordt in voormelde brief meegedeeld dat de indexering voor 2003 is gesteld op de helft van het door het CBS vastgestelde prijsindexcijfer van 3,4%, dus 1,7%.

In oktober 2003 is tussen Acordis Nederland BV en de vakorganisaties een convenant gesloten, in de bijlage waarvan een aantal maatregelen is opgesomd ter uitvoering van het plan voor herstel van de onderdekking en het plan voor aanpak van het reservetekort.

In 2004 is er volledig geïndexeerd.

In januari 2005 is de uitkeringsgerechtigden bericht dat niet zal worden geïndexeerd in verband met onder meer eisen van de toezichthouder De Nederlandsche Bank (hierna: DNB).

In 2006 is een indexering van 1,25% toegepast, terwijl het prijsindexcijfer voor dat jaar 1,8% was.

In respectievelijk januari 2005 en 2006 zijn de laatste zelfstandige business units (b.u.'s), Colbond en Diolen, van Acordis afgesplitst en derhalve uit het pensioenfonds gestapt, zodat SPfA nog enkel inactieve deelnemers kent en er geen premies meer worden betaald.

Bij brief van 9 april 2005 hebben eiser sub 2 en enkele andere pensioengerechtigden het bestuur van SPfA onder meer gemeld dat de VGA is opgericht, omdat de leden zich zorgen maken over de waardevastheid van hun pensioenaanspraken. Voorts wordt het bestuur uitgenodigd om over het vorenstaande in overleg te treden. Deze uitnodiging is nadien een aantal malen herhaald, maar besprekingen zijn niet gevolgd.

Op 18 mei 2005 hebben gedaagde sub 3, hierna ook aangeduid als AB, en SPfA een overeenkomst gesloten ter compensatie van de financiële schade voor het pensioenfonds, als gevolg van voormelde afsplitsingen. Overeengekomen is dat AB tot 2010 successievelijk een bedrag van 10 miljoen euro zal storten in het pensioenfonds, waarna AB finaal gekweten is ten opzichte van SPfA.

Bij brief van 16 november 2005 is de VGA meegedeeld dat het bestuur van SPfA haar visie, dat er recht bestaat op een onvoorwaardelijke jaarlijkse indexering van de pensioenuitkeringen, niet deelt onder verwijzing naar artikel 2.7.5 van het pensioenreglement. Het bestuur stelt in voormelde brief een gesprek in het vooruitzicht, wanneer DNB op zijn verzoek om als zelfstandig fonds te mogen doorgaan, heeft gereageerd.

De vordering en het verweer

Eisers vorderen – verkort weergegeven – de verklaring voor recht

- 1 dat gedaagden gebonden zijn aan het pensioenreglement van SPfA, de onvoorwaardelijke indexeringsverplichting van 4% per jaar daarbij inbegrepen;
- 2 dat SPfA uitvoering dient te geven aan de pensioentoezegging van 4% indexering per jaar,

hoofdelijke veroordeling van

- 1 gedaagde sub 1 (verder ook: Fibdis) en AB tot betaling van een dusdanig bedrag dat SPfA in staat is de verplichte jaarlijkse indexering toe te passen
- 2 gedaagden tot betaling van de gecumuleerde bedragen ter zake van achterstallige indexeringen over 2003, 2005 en 2006
- 3 gedaagden tot het alsnog opnemen in de opgebouwde pensioenrechten van de vanaf 2003 gemiste indexaties, onder afgifte van een door een onafhankelijke accountant opgestelde verklaring inzake de berekening
- 4 gedaagden tot betaling van de buitengerechtelijke en proceskosten.

Eisers onderbouwen hun vorderingen als volgt.

In verband met de overgang van AN naar Acordis zijn de deelnemers van de pensioenregeling van AN deelnemer geworden in de regeling van SPfA. In het kader van deze overgang is toegezegd dat SPfA dezelfde aanspraken zal toekennen als AN.

Uit de tekst van het pensioenreglement, jaarverslagen, zogenoemde bordmededelingen en correspondentie (waarvan afschriften in het geding zijn gebracht) alsmede uit de bedoeling van partijen blijkt dat de indexeringsverplichting een onvoorwaardelijke is en wel tot 4%. Ware dat anders, dan had de verlaging van het indexeringspercentage zoals die in 2002 is doorgevoerd van 6 naar 4, geen zin en doel gehad.

In strijd daarmee is SPfA een aantal malen niet overgegaan tot (volledige) indexatie, met een beroep op artikel 2.7.5 van haar voormelde pensioenreglement. Het bestuur is weliswaar op grond van dit artikel bevoegd de hoogte van de indexering aan te passen, maar slechts op grond van ter zake doende ontwikkelingen, die zich volgens eisers niet hebben voorgedaan. Het beroep dat SPfA heeft gedaan op de door DNB en haar voorgangster, de Pensioen- en Verzekeringkamer (PVK), gestelde vereisten aan de dekkingsgraad, moet worden

verworpen, nu in de drie jaren in kwestie de verlangde dekkinggraad ruimschoots is gehaald.

Vóór 2005 is de deelnemers nimmer medegedeeld dat er sprake is van voorwaardelijke indexering. Volgens eisers kan een dergelijke wijziging niet door een enkele zin in een brief worden bewerkstelligd.

Omdat er nog slechts sprake is van inactieve deelnemers, achten eisers AB ertoe gehouden een aanzienlijk bedrag te storten in het pensioenfonds. Voormeld bedrag van 10 miljoen euro zal niet voldoende blijken om de aanspraken van eisers op het toegezegde niveau gelijk aan dat van AN-pensioengerechtigden te houden. Dat Fibdis en AB daartoe verplicht zijn, blijkt uit voormeld convenant van 18 mei 2005. Daarmee geven de beide werkgeefsters aan verantwoordelijk te zijn voor de financiële toestand van SPfA. Overigens blijkt dat ook uit de bewoordingen van voormeld artikel 2.7.5, waarin immers is opgenomen: "*op verzoek van de Directie*".

Op het verweer van gedaagden zal hierna, voor zover nodig, worden ingegaan.

De beoordeling

De kantonrechter is bevoegd kennis te nemen van dit geschil, gelet op het bepaalde in artikel 93 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, voor zover het de vorderingen jegens gedaagden sub 1 en 3 betreft, nu deze geacht worden uit de arbeidsovereenkomst voort te vloeien. Zij zijn immers gegrond op de verplichting van de (rechtsopvolgster van de) werkgeefster om zorg te dragen voor een deugdelijke pensioenvoorziening. De bevoegdheid met betrekking tot de vorderingen op SPfA is gegrond op artikel 33 van de Pensioen- en Spaarfondsenwet.

Het verweer dat VGA niet in de positie verkeert waarin zij de gevorderde veroordelingen kan verlangen wordt verworpen, nu de vraag of er sprake is van ontvankelijkheid in een collectief-belang-actie niet afhankelijk is van het soort veroordeling dat wordt gevorderd (die tot schadevergoeding daargelaten) maar van het antwoord op de vraag of het belang waarvoor bescherming wordt verlangd zich leent voor bundeling. Aangezien zulks het geval is, kan VGA in haar vorderingen worden ontvangen. Overigens kunnen de gevorderde verklaringen voor recht, indien en voor zover daarvan sprake zal zijn, slechts jegens SPfA worden uitgesproken evenals de vorderingen tot veroordeling onder 2 en 3. Eisers zijn voorts ontvankelijk jegens AB, voor zover het betreft de vordering tot veroordeling onder 1, tot aanvulling van het fonds. De kantonrechter volgt gedaagden in hun standpunt dat eisers niet kunnen worden ontvangen in hun vorderingen jegens Fibdis, nu gedaagden gemotiveerd hebben weersproken dat Fibdis de opvolgster is van Acordis Nederland BV en uit het door eisers overgelegde uittreksel uit het handelsregister blijkt dat er geen personen werkzaam zijn (geweest) bij Fibdis.

De vraag die partijen verdeeld houdt, namelijk of er sprake is van een voorwaardelijke of onvoorwaardelijke verplichting tot indexering, dient te worden beoordeeld aan de hand van de tekst van het artikel dat die verplichting in het leven roept, artikel 2.7 van het pensioenreglement. Dit heeft vanaf de oprichting van Acordis zo geluid als hiervoor is weergegeven; het AN-reglement bevat op dit punt een hiermee overeenstemmende tekst. Dit artikel bepaalt dat er geïndexeerd wordt, tenzij zich relevante ontwikkelingen voordoen, die het bestuur, op verzoek van de directie, aanleiding geven om ervan af te zien. Naar het oordeel van de kantonrechter kan hieruit niet anders worden afgeleid dan dat lid 5 een clausulering aangeeft op de verplichting. In die zin is de bepaling nooit anders dan voorwaardelijk geweest.

De overige schriftelijke bescheiden waarop eisers een beroep hebben gedaan ter ondersteuning van hun stelling dat er sprake is van een onvoorwaardelijke verplichting kunnen niet afdoen aan de duidelijke tekst van artikel 2.7.5. Overigens maakt de kantonrechter uit die stukken op, dat naar het oordeel van het bestuur de voorwaarde van lid 5 intrad (met andere woorden dat er sprake was van “ter zake doende ontwikkelingen”) en dat daarop in de stukken wordt gedoeld, wanneer er wordt gerefereerd aan het “voorwaardelijk maken” van de indexeringsverplichting.

Partijen betrekken uiteenlopende standpunten ten aanzien van de vraag of er daadwerkelijk sprake is (geweest) van ter zake doende ontwikkelingen. Met gedaagden is de kantonrechter van oordeel dat deze kwestie had dienen te worden beoordeeld in het kader van een procedure ter vernietiging van de bestuursbesluiten om niet tot (volledige) indexering over te gaan. Omdat daarvoor een aparte procedure ex artikel 2:15 van het Burgerlijk Wetboek bestaat, waarvoor de vervaltermijn inmiddels is verlopen, is deze vraag terecht niet aan het oordeel van de kantonrechter voorgelegd. Daarmee staat, voor zover in dit geding van belang, de inhoud van de bestuursbesluiten vast.

Gelet op het vorenstaande kunnen de gevorderde verklaringen voor recht niet worden gegeven.

Nu is geoordeeld dat het SPfA vrijstond om de indexering in de jaren 2003, 2005 en 2006 (gedeeltelijk) achterwege te laten, valt de grondslag onder de overige eisen weg. Wat partijen ter zake over en weer hebben aangevoerd, wordt daarom onbesproken gelaten. Ook de gevorderde veroordelingen zullen worden afgewezen.

Nu de vorderingen alle worden afgewezen, worden eisers als de in het ongelijk gestelde partij in de proceskosten veroordeeld.

De beslissing

De kantonrechter

verklaart eisers niet-ontvankelijk in hun vorderingen op Fibdis;

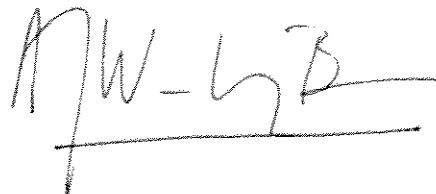
verklaart eisers niet-ontvankelijk jegens AB in hun vorderingen tot verklaring voor recht en tot veroordeling om over te gaan tot het betalen van de gemiste indexaties en tot het alsnog opnemen in de opgebouwde pensioenrechten van de gemiste indexaties

wijst het gevorderde af.

veroordeelt eisers in de proceskosten tot aan de dag van deze uitspraak begroot op € 1.600,- aan salaris van de procureur.

Dit vonnis is gewezen door de kantonrechter mr. A.J. Weerkamp-Beens en in het openbaar uitgesproken op 4 juni 2007.

AFSCHRIFT

Voor eensluidend afschrift.

De griffier van de rechtbank, sector kanton

Datum: 4 juni 2007

